

สรุปสาระสำคัญ พรบ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

	มี 7 หมวด 43 มาตรา ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ	
มาตรา 4	<p>ข้อมูลข่าวสาร คือ <u>สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง</u> อาจจะได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ เช่น เอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผนผัง แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่ายฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่บันทึกไว้ปรากฏได้</p> <p>ข้อมูลข่าวสารของราชการ คือ <u>ข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมดูแลของหน่วยงานของรัฐ</u> จะเป็นข้อมูลของรัฐหรือของเอกชนก็ตามแต่</p> <p>ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล คือ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่ง<u>เฉพาะตัวของบุคคล</u> เช่น การศึกษา ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน เป็นต้น ** สำคัญคือ เราต้องแยกให้ออกว่า</p> <p>อะไรคือข้อมูลข่าวสารของราชการ อะไรคือ ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล</p> <p>คนต่างด้าว คือ <u>บุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยและไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย</u> และนิติบุคคลดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนที่มีทุนเกินกึ่งหนึ่งเป็นของคนต่างด้าว 2. สมาคมที่มีสมาชิกเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว 3. สมาคมหรือมูลนิธิที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ของคนต่างด้าว 4. นิติบุคคลตาม(1) (2) (3) หรือนิติบุคคลอื่นใดที่มีผู้จัดการหรือกรรมการเกินกึ่งหนึ่งเป็นคนต่างด้าว 	ความหมาย ข้อมูลข่าวสาร
มาตรา 5	นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้	ผู้รักษาการ
มาตรา 6	ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้น ในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	** เคยกอก** ข้อสอบ
มาตรา 7	<p>หมวด 1 การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยเป็นการทั่วไป <u>ข้อมูลข่าวสารที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา</u></p> <p>- โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐนั้น สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงานสถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูล ข่าวสาร หรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ กฎ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบแบบแผน นโยบายหรือการตีความ ทั้งนี้ เฉพาะที่จัดให้มีขึ้น โดยมีสภาพอย่างกฎเพื่อให้มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง</p>	ข้อมูลข่าวสาร ที่เปิดเผย

[ทำอ่านเอง Srisak Suwanthamma]

มาตรา 9	<p>ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานของรัฐต้องจัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดู ได้แก่</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง - นโยบายหรือการตีความที่ไม่เข้าข่ายต้องลงพิมพ์ใน รจ. - โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่กำลังดำเนินการ - คู่มือ หรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน - สัญญาสัมปทาน - มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติ ครม. 	ข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผย
มาตรา 11	นอกจากข้อมูลข่าวสารของราชการที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว หรือที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้ว ถ้ามีประชาชนขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการหน่วยงานของรัฐนั้นต้องรับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควรเว้นแต่ผู้นั้นขอจำนวนมากหรือบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร	การขอข้อมูลข่าวสารของรัฐ
มาตรา 12	จากมาตรา 11 ในกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารของราชการ ถ้าข้อมูลข่าวสาร ที่ขอยุ่ในดูแลของหน่วยงานส่วนกลางหรือส่วนสาขาของหน่วยงานแห่งนั้น หรืออยู่ในความดูแลของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นก็ตาม ให้หน่วยงานของรัฐที่รับคำขอให้คำแนะนำเพื่อไปยื่นคำขอต่อหน่วยงานของรัฐที่ควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น	**เคยออก** ข้อสอบ
มาตรา 13	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสาร (มาตรา 7) - ไม่จัดข้อมูลข่าวสารไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ (มาตรา 9) - หรือไม่จัดหาข้อมูลข่าวสารให้แก่ตน (มาตรา 11) <p>**สามารถร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ** ได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - คณะกรรมการต้องพิจารณาให้เสร็จภายใน 30 วัน - ถ้ามีเหตุจำเป็นสามารถขยายเวลาได้ ไม่เกิน 60 วัน 	การร้องเรียน คณะกรรมการ **เคยออก** ข้อสอบ
มาตรา 14 มาตรา 15	<p style="text-align: center;">หมวด 2 ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จะเปิดเผยมิได้ ----- เก็บเมื่อครบ 75 ปี ----- 2. การเปิดเผยจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เศรษฐกิจหรือการคลัง 3. การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพ 4. ความเห็นหรือคำแนะนำภายในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินการเรื่องหนึ่งเรื่องใด 5. การเปิดเผยจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด 5. รายงานการแพทย์หรือข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งการเปิดเผยจะเป็นการรุกร้าสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร 6. ข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายคุ้มครองมิให้เปิดเผยหรือข้อมูลข่าวสารที่มีผู้ให้มาโดยไม่ประสงค์ให้ทางราชการนำไป เผยแพร่ต่อผู้อื่น 7. กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา <p style="text-align: center;">----- ข้อ 2 - 7 เก็บเมื่อครบ 20 ปี -----</p>	ข้อมูลข่าวสารที่มีต้องเปิดเผย **เคยออก** ข้อสอบ

[ทำอ่านเอง Srisak Suwanthamma]

มาตรา 17	<p>เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการใด อาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของผู้ใด</p> <p>ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐแจ้งให้ผู้นั้นเสนอคำคัดค้านภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องให้เวลาอันสมควรที่ผู้นั้นอาจเสนอคำคัดค้านได้ ซึ่งต้องไม่น้อยกว่า 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง</p>	
มาตรา 21	<p style="text-align: center;">หมวด 3</p> <p style="text-align: center;">ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล</p> <p>บุคคล หมายความว่า บุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทยและบุคคลธรรมดาที่ไม่มีสัญชาติไทยแต่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย</p>	
มาตรา 23	<p>หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) ต้องจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงเท่าที่เกี่ยวข้อและจำเป็นเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์เท่านั้น (2) พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล (3) จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอ (4) ตรวจสอบแก้ไขข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในความรับผิดชอบให้ถูกต้องอยู่เสมอ (5) จัดระบบรักษาความปลอดภัยให้แก่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามความเหมาะสม 	การจัดระบบ ข้อมูลข่าวสาร ส่วนบุคคล
มาตรา 24	<p>หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือ ผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือมิได้ เว้นแต่...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น 2. เป็นการใช้ข้อมูลตามปกติภายใต้วัตถุประสงค์ของการจัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น 3. ต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผน หรือการสถิติ หรือสำมะโนต่าง ๆ ซึ่งมี หน้าที่ต้องรักษาข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไว้ให้ไม่ให้เปิดเผยต่อไปยังผู้อื่น 4. เป็นการให้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด 5. ต่อหอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร 6. ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อการป้องกันการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การสืบสวน การสอบสวน หรือการฟ้องคดี ไม่ว่าจะคดีประเภทใดก็ตาม 7. เป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล 8. ต่อศาล และเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐหรือบุคคลที่มีอำนาจตามกฎหมายที่จะขอข้อเท็จจริงดังกล่าว 9. กรณีอื่นตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา 	
มาตรา 25	<p>ถ้าบุคคลใดเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตนเองไม่ถูกต้อง มีสิทธิยื่นคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้นได้ซึ่งหน่วยงานของรัฐจะต้องพิจารณาคำขอดังกล่าว และแจ้งให้บุคคลนั้นทราบโดยไม่ชักช้า</p>	** เคยออก** ข้อสอบ

	ถ้าเห็นว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไม่ถูกต้อง สามารถขอให้รัฐแก้ไขได้ ถ้าแล้วรัฐไม่แก้ไขก็สามารถยื่นอุทธรณ์ต่อ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ** ภายใน 30 วัน **															
มาตรา 26	<p style="text-align: center;">หมวด 4 เอกสารประวัติศาสตร์</p> <p>ข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะเก็บรักษา หรือมีอายุครบกำหนด ให้หน่วยงานของรัฐส่งมอบให้แก่หอจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากรหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาเพื่อคัดเลือกไว้ให้ประชาชนได้ศึกษาค้นคว้า กำหนดเวลาต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการตามวรรคหนึ่งให้แยกตามประเภท ดังนี้</p> <p style="text-align: center;">(1)ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 14 เมื่อครบเจ็ดสิบห้าปี (2)ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 15 เมื่อครบยี่สิบปี</p>	เลื่อนขึ้นดูด้านบน มาตรา 14,15														
มาตรา 27	<p style="text-align: center;">หมวด 5 คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ</p> <p>1. รัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน 2. กรรมการโดยตำแหน่ง 13 คน</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 50%;">1) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี</td> <td style="width: 50%;">2) ปลัดกระทรวงกลาโหม</td> </tr> <tr> <td>3) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์</td> <td>4) ปลัดกระทรวงการคลัง</td> </tr> <tr> <td>5) ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ</td> <td>6) ปลัดกระทรวงมหาดไทย</td> </tr> <tr> <td>7) ปลัดกระทรวงพาณิชย์</td> <td>8) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา</td> </tr> <tr> <td>9) เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร</td> <td>10) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ</td> </tr> <tr> <td>11) ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ</td> <td>12) ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ</td> </tr> <tr> <td colspan="2">13) เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน</td> </tr> </table> <p>3. ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีก 9 คน เป็นกรรมการ วาระ 3 ปี **เป็นได้อีกเรื่อย ๆ ไม่ได้กำหนดว่ากี่วาระ**</p> <p>4. ปลัดสำนักนายกฯ ตั้งแต่ข้าราชการของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี คนหนึ่งเป็นเลขานุการ อีก 2 คนเป็นผู้ช่วย</p>	1) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	2) ปลัดกระทรวงกลาโหม	3) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	4) ปลัดกระทรวงการคลัง	5) ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	6) ปลัดกระทรวงมหาดไทย	7) ปลัดกระทรวงพาณิชย์	8) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	9) เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	10) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	11) ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ	12) ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ	13) เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน		**เคยออก** ข้อสอบ
1) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	2) ปลัดกระทรวงกลาโหม															
3) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	4) ปลัดกระทรวงการคลัง															
5) ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	6) ปลัดกระทรวงมหาดไทย															
7) ปลัดกระทรวงพาณิชย์	8) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา															
9) เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	10) เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ															
11) ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ	12) ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ															
13) เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน																
มาตรา 28	<p>คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) สอดส่องดูแลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้</p> <p>(2) ให้คำปรึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ตามที่ได้รับคำขอ</p> <p>(3) เสนอแนะในการตราพระราชกฤษฎีกาและการออกกฎกระทรวงหรือระเบียบของคณะรัฐมนตรี</p> <p>(4) พิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียนตามมาตรา 13</p> <p>(5) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้เสนอคณะรัฐมนตรี เป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม แต่อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง</p>															

มาตรา 35	<p style="text-align: center;">หมวด 6</p> <p style="text-align: center;">คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร</p> <p style="text-align: center;">ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาต่าง ๆ</p> <p>ตามความเหมาะสมซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอของคณะกรรมการสาขาความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของข้อมูลข่าวสารของราชการ เช่น ความมั่นคงของประเทศ เศรษฐกิจและการคลังของประเทศหรือการบังคับใช้กฎหมาย</p> <p style="text-align: center;">คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หรือ คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้าน และคำสั่งไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือลบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล</p> <p>คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารคณะหนึ่งๆประกอบด้วยบุคคลตามความจำเป็นแต่ต้องไม่น้อยกว่า 3 คน และให้ข้าราชการที่คณะกรรมการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ</p>	
มาตรา 40	<p style="text-align: center;">หมวด 7</p> <p style="text-align: center;">บทกำหนดโทษ</p> <p>ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา 32 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	
มาตรา 41	<p>ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดตามมาตรา 20 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p>	